

Előadó: Thimár Attila	Szemeszter: 2024/2025. II.
Tanegység neve: <i>Szöveggondozás</i>	Levelező képzés
Tanegység kódja: BMLMI00600M	

Tematika
1. A hagyományos szövegfelfogás és szövegdefiníciók,
2. A szöveg és a mű kapcsolatának elméleti viszonylatai
3. A hagyományos filológia alapelvei, módszerei, célkitűzései irodalomelméleti szempontból, a kritikai kiadás
4. A genetikus kiadás és szövegfeldolgozás előfeltevései
5. A pragmatikus (angolszász) megközelítés előfeltevései
6. A digitális szöveggondozás elméleti kérdésfelvetései
7. A nem pusztán verbális szöveggondozás elméleti kérdései

Olvasmányjegyzék

1. A hagyományos szövegfelfogás és szövegdefiníciók, a kritikai kiadás

(a hagyományos szövegfelfogása alapelvei, a szöveg megszületésének és létének folyamata, a kritikai kiadás jellemzői, alapfogalmak a kritikai kiadásban, a filológia területei és határterületei, a textológia)

Kötelező olvasmány:

HÁSZ-FEHÉR Katalin: *A filológia diszciplináris helyzete*, Helikon 2000/4, 469-480.

SZILÁGYI Márton: *Filológia, irodalomtörténet, kanonizáció*, Helikon 2000/4, 564-572.

KERÉNYI Ferenc, *Textológia vagy textológiák*, Helikon 1998/4, 411-413.

Ajánlott olvasmány

BENE Sándor – BÉKÉS Enikő, *Módszertani ajánlás a Bibliotheca Scriptorum Medii Recentisque Aevorum új sorozatának (Series Nova) szöveggondozásához*, = ItK 2014/5, 698–713.

PÉTER László, *Irodalmi szövegek kritikai kiadásának szabályzata*, Bp., 1988.

2. Szöveg és a mű kapcsolatának elméleti viszonylatai

(a szöveg és szövegváltozatok és a mű összefüggésrendszere, a különböző mű és szövegértelmezési modellek)

Kötelező olvasmány:

HORVÁTH Iván: *A szöveg = Bevezetés a régi magyar irodalom filológiájába*, szerk. HARGITTAY Emil, Budapest, Universitas, 2003, 93-113.

3. A hagyományos filológia alapelvei, módszerei, célkitűzései irodalomelméleti szempontból

(a textológia fenomenológiai szempontból, a filológia hermeneutikai kérdésfelvetései, a filológia elhelyezkedése a tudományterületek között)

Kötelező olvasmány:

THIMÁR Attila: *A filológia értelmezése = Bevezetés a régi magyar irodalomfilológiájába*, szerk. HARGITTAY Emil, Budapest, Universitas, 2003, 306–319.

THIMÁR Attila, *A filológia tavasza, tanulmányok egy rövid meséhez = Építész a kőfejtőben. Tanulmányok Dávidházi Péter hatvanadik születésnapjára*, Bp., rec.iti, 2011, 41–46.

Ajánlott olvasmány

KULCSÁR-SZABÓ Ernő: *A hermeneutikai kolosszus és a mediális megkülönböztetés = Filológia, interpretáció, médiatörténet*, szerk. KELEMEN Pál, TVERDOTA György, KULCSÁR SZABÓ Zoltán, SIMON Attila, Bp., Ráció Kiadó, 2009, 13-55.

4. A genetikus kiadás és szövegfeldolgozás előfeltevései

(a genetikus kritikai kiadás módszerei, alapfogalmai, problémaérzékenysége)

Kötelező olvasmány:

Pierre Marc DE BIASI: *Horizontális kiadás-vertikális kiadás*, Helikon 1998/4, 414-441.

BUDA Attila–MAJOR Ágnes, *A genetikus kritika Magyarországon*, Helikon 2021/1, 5-14.

5. A pragmatikus (angolszász) megközelítés előfeltevései

(a textológia pragmatikus felfogása és kérdésfelvetései)

Kötelező olvasmány:

BENGI László: *Újraközlés és újraolvasás. A kulturálisintegráció két formája ahuszadik század első évtizedeiben = Filológia –Nyilvánosság – Történetiség*, szerk. KELEMEN Pál, KULCSÁR SZABÓ Zoltán, MOLNÁR Gábor Tamás, Bp., Ráció Kiadó, 2011, 198–229.

Jerome J. MCGANN: *Szövegek társadalmivá tétele = Metafilológia*, 1., szerk. DÉRI Balázs, KELEMEN Pál, KRUPP Tamás, TAMÁS Ábel, Bp., Ráció Kiadó, 2011, 62–80.

Ajánlott olvasmány

Don FOWLER: *A filológia mint kommentár és a kommentár mint filológia az elektronikus médiumokkorában = Metafilológia*, 1, szerk. DÉRI Balázs, KELEMEN Pál, KRUPP Tamás, TAMÁS Ábel, Bp., Ráció Kiadó, 2011, 476–501.

6. A digitális szöveggondozás elméleti kérdésfelvetései

(A digitális kiadások szövegeinek ismerete, a digitális szövegkiadás módszerei és kérdésfelvetései)

Kötelező olvasmány:

az interneten megtalálható digitális szövegkiadások honlapja, különösen a Digiphil (digiphil.hu)

Ajánlott olvasmány:

THIMÁR Attila: *Statisztika, számítógép, irodalomtörténet = Magyarországi tudósok levelezése a 18. században*, szerk. SZELESTEI NAGY László, Budapest, 2005, 109–121.

FELLEGI Zsófia: *A digitális filológiaikorpusz mint Big Data?*

(<https://kifu.videotorium.hu/hu/recordings/42408/digitalis-filologiai-korpusz-mint-big-data-szovegstatisztikai-es-nyelvelemzo-vizsgalatok-tei-xml-fajlokon>)

7. A nem pusztán verbális szöveggondozás elméleti kérdései

(a nem verbális alapú szöveggondozás kérdésfelvetései és munkamódszerei)

Kötelező olvasmány:

VINCZE Ferenc, *Mi a képregényalkotó? megjegyzések a képregényalkotó konfigurációról = Képregényen innen és túl. Tendenciák a kortárs magyar képregényekben és képregénykutatásban* I. szerk. VINCZE Ferenc, Bp., Szif Alapítvány 2017, 81–93.

Budapest, 2025.február 27.

Thimár Attila